

IZ RAZPRAVE V DEŽELNEM SVETU FURLANIJE-JULIJSKE BENEČIJE

Posredovanje deželnega poslanca Baracettija na odgovor deželne vlade o vprašanju predloženih zahtev beneških Slovencev

Beneškim Slovencev je treba popraviti velike krivice, ki so jim jih bile prizadele poprejšnje vlade od osvoboditve sem - Posredovati tudi na ekonomsko - socialnem področju za ohranitev obstoja kompaktnosti slovenske skupnosti na področju videmske province

V zadnjih številkah našega lista smo omenili interpelacijo videmskega poslanca Baracettija, v kateri se je zelo jasno in ostro zavzel na priznanje nacionalnih pravic Slovencev v videmski pokrajini. Zaradi pomembnosti in tehtnosti njegove interpelacije jo zdaj posredujemo skoraj v celoti.

Ko je odgovarjal na odgovor vlade, je deželni poslanec Baracetti v imenu komunistične skupine izjavil, da z odgovorom ni zadovoljen.

Omenjeno nezadovoljstvo izhaja predvsem iz dejstva, da bi morala vlada preko svojega predsednika ob predložitvi memoranduma in vprašanju uradno v imenu deželnega sveta podati slovesno politično izjavo, ki bi potrdila stališče deželne vlade o problemu priznanja pravic Slovencev, bivajočih v videmski pokrajini in odločni politični volji avtonomne pokrajine, da se bo borila za njihovo polno uredništev v smislu pristojnosti tako pokrajine kot države.

To bi bilo še posebej nujno spričo dejstva, ker doslej takšnega uradnega priznanja še ni bilo, kljub zanemarjanju ustave in deželnega statuta, bodisi s strani države in iste deželne administracije, prav tako pa tudi s strani večinskega levega centra v videmski pokrajini, medtem ko so dejansko videmski Slovenci še vedno pod političnim pri-

tiskom in v strahu zaradi posredovanja državnih oblasti proti tistim osebam, ki so bile podpisale memorandum, predložen predsedniku deželne vlade Berzantiju.

Z omenjenim odgovorom vlade, ki ga je podal skoraj nadomestni svetovalec, kakšen je rag. Varisco in še to pod črto s stališča italijanskih nacionalnih sil, da vlada ne pripisuje precejšnje pomembnosti problemom Slovencev (prav pazili so, da bi v odgovoru vlade nikjer stvarno ne govorili o "pravica"), ne bežijo samo pred prejemljenim političnim problemom, ki naj bi enkrat za vselej razjasnil resnično stališče vlade o priznavanju in uveljavljanju nacionalnih pravic Slovencev, nastanjenih v videmski pokrajini vsaj tako, kot delno ravnajo s Slovenci v goriški in tržaški pokrajini — in tako popravili velike krivice, ki so jim bile prizadele poprejšnje vlade od osvoboditve sem, se vendar izogibajo celo reči, vsaj na splošno, kaj namerava storiti dežela glede zahtev v memorandumu. Glede namena okrog posredovanja dežele rajši odlagajo konkreten odgovor samo s "študijem", ki je, kot je znano, mnogokrat način, da pokopljejo rešitve problemov.

Celo kar zadeva pristojnosti države se vlada izogiblje povedati, če se več ali manj

strinja s sproženimi problemi in preprosto pošilja vso zadevo rimski vladi.

Ne! Ne moremo izjaviti, da smo popolnoma zadovoljni s tem odgovorom vlade. Popolnoma nezadosten je. Dobro je videti, da izdaja dejstvo in, da sta pritisk Slovencev iz Furlanije in podpora nekaterih svetovalskih skupin za njihovo uveljavitev pravic, prisilila vlado storiti nekatere korake. Toda vlada očitno noče iti do kraja.

Naj bo jasno. Mi komunisti, ki smo med deželnimi in furlanskimi političnimi množicami razvili avantgardno vlogo za polno priznanje pravic Slovencev v videmski pokrajini, ne bomo niti za ped popustili v našem boju skupaj s Slovenci in vsemi demokratskimi silami.

Tukaj izjavljamo, da bomo predložili deželni vladi na nek drug način (z interpelacijo ali predlogom), da bi obvezali vlado in sile levega centra, da pojasnijo svoja stališča. Radi bi obvezali sotovariše socialiste in demokrate z leve, da pridejo na dan, da se začno boriti proti zmernim silam, konservativcem in nacionalistom, ki so v vladi, večinskem levem centru, v DC in med socialdemo-

krati. V Furlaniji in Nadiških dolinah bomo delali tako, da bomo vzpodbujali enotnost in borbo Slovencev za njihove pravice. Delovali bomo zato, ker se končno tudi druge stranke, politične sile, od PSI do DC in Movimenta Friuli uradno izjavljajo na posebnih sestankih (kot je storila PCI tudi na svojem zadnjem sestanku v Čedadu) za priznanje sakrosanktnih človeških in ustavnih nacionalnih pravic slovenske manjšine v videmski pokrajini.

Glede na del vladnega odgovora o obveznostih dežele za socialno in ekonomsko obnovo Nadiških dolin je dežel-

ni svetovalec Baracetti spet razkril, kako naj bi bilo z obveznostmi posredovanja v prihodnosti, kljub temu da je vlada pred letom dni poslušala na svojem sedežu razpravo o bilanci za leto 1969. in je skupina komunistov že takrat zahtevala podobne intervencije.

Stališče deželne vlade glede zahtev, ki so jih zastavili zastopniki beneških Slovencev

«10. oktobra 1969. leta je predsednik deželne vlade sprejel delegacijo iz Nadiške, Kanalske in Terske doline, ki je razložila nekatere probleme, zadevajoče slovensko manjšino, bivajočo na omenjenih področjih.

Ko je predsednik Berzanti poslušal osvetlitve različnih problemov, je zagotovil delegaciji, da bodo zahteve, zadevajoče specifično pristojnost deželne vlade preučili, da bi našli ustrezno rešitev, medtem ko bodo probleme, ki ne sodijo v njeno pristojnost, posredovali rimski vladi.

Glede teh zahtev je pred-

Takoj je treba posredovati na ekonomsko socialnem področju, je zaključil Baracetti, dokler ne obranimo obstoja in kompaktnosti slovenske etnične skupnosti v videmski pokrajini. Sicer nastala velika škoda in odgovornost večinskih političnih sil se bo še povečala.

sednik deželne vlade že predočil ustreznim državnim ustanovam zahteve, ki sodijo pod državno pristojnost (pouk v slovenščini, upostavitve katedre za pouk slovenskega jezika in književnosti na lingvistični fakulteti v Vidmu, posredovanje IRI na področju, kjer bi omogočili zaposlitev itd.).

Kar pa, nasprotno, zadeva specifične zahteve po valorizaciji Nadiških dolin preko turističnega razvoja, pomoči v korist kmečkega gospodarstva, posredovanja pri ustanavljanju novih zdru- g, pogozdovanja, vodne

regulacije, rešitve problema emigracije, je namera deželne vlade, ki se zaveda, da je omenjeno področje med najbolj zaostalimi področji v naši deželi, po ustreznih stikih s krajevnimi upravljavci spoznati in oceniti vse, kar je bilo doslej storjeno in na podlagi tega dediti nujnost posameznih sektorjev, pospešiti plan za vzpodbudo gospodarstva na tem področju s pomočjo koordinacije intervencij, določenih vnaprej, in tistih, ki jih bo treba vnaprej določiti s pomočjo oddelkov za turizem, delo, kmetijstvo, javna dela in kooperacijske službe ter posredovanje deželnih družb, delujočih na različnih sektorjih kot «Società Finanziaria "Friulia", Ente Regionale di Sviluppo Agricolo in Ente di Sviluppo dell' Artigianato».

Delna pozornost pa bo posvečena istemu področju pri izboru predvidenih ukrepov za deželno načrtovanje za ekonomski in socialni razvoj Nadiških dolin.

VELIKA MODERNA SIRARNA V AŽLI

Kot smo svoj čas pisali, je bila velika in moderna mlekarna v Ažli prejšnji mesec dograjena, danes pa lahko poročamo, da je s prvim januarjem začela tudi obratovati in sicer pod okriljem deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA - Ente regionale di sviluppo per l'agricoltura).

Nova mlekarna oziroma sirarna predvideva, da bo dnevno lahko predelovala več sto kvintalov mleka. Mleko bodo namreč dobavljale številne vasi Nadiške

doline, ker bodo ali pa so že ukinili vse dosedanje mlekarne, ker so zastarele in zahtevajo tudi preveč stroškov za vzdrževanje in obratovanje.

Zadružne mlekarne v naših vaseh — podobno kakor v Furlaniji — spadajo med tako zvane «turnarie» kar bi pomenilo izmenične. Zadržni kapital je sestavljen in deležev kot drugod. Z izdelki, to je z maslom in sirom, pa ne razpolaga odbor mlekarne, temveč izmenoma tisti, za katerega račun dela

mlekarna tisti dan. Na vrsti pa je vedno tisti član, ki ima trenutno terjati največ mleka od mlekarne za oddano mleko. Tako pride na vrsto vsak donšaalec, tudinajmanjši, seveda ne tako pogostoma kot oni, ki donšajo več. Ko je nekdo na vrsti, odloči sam, kaj naj se napravi z mlekom dotičnega dneva: ali naj se v celoti posname ter napravi mnogo masla in nemasten sir, ali pa naj se napravi manj masla in boljše sir. Ves izdelek dotičnega dneva je namreč njegov; z njim napravi, kar hoče, mlekarji pa plača določeno pristojbino za mlekarja in na račun amortizacije inventarja.

Člani zadružnih mlekarn v splošnem prodajo maslo, sir pa prodajajo le večji živinorejci, drugi ga porabijo doma za vsakdanjo hrano.

Pa se povrnimo zopet k novi mlekarni v Ažli. Komaj je začela delovati so namreč že zasnuli nove, še večje načrte in sicer da bi jo povečali, in to čimprej in toliko, da bo mogla sprejemati mleko vseh sedmih komunov Nadiške doline, kakor delajo že dolgo let na sosednjem Kobariškem, kjer imajo eno samo veliko mlekarno za celo področje. Izkušnje so pokazale, da so izdelki kakovostnejši in cenejši in zato imajo kmetje lahko več koristi od živinorejce.

Administrativne volitve

Čeprav bodo volitve v občinske in pokrajinske svete šele prvo nedeljo junija, vsekakor ne bo napak, če že danes opozorimo nanje.

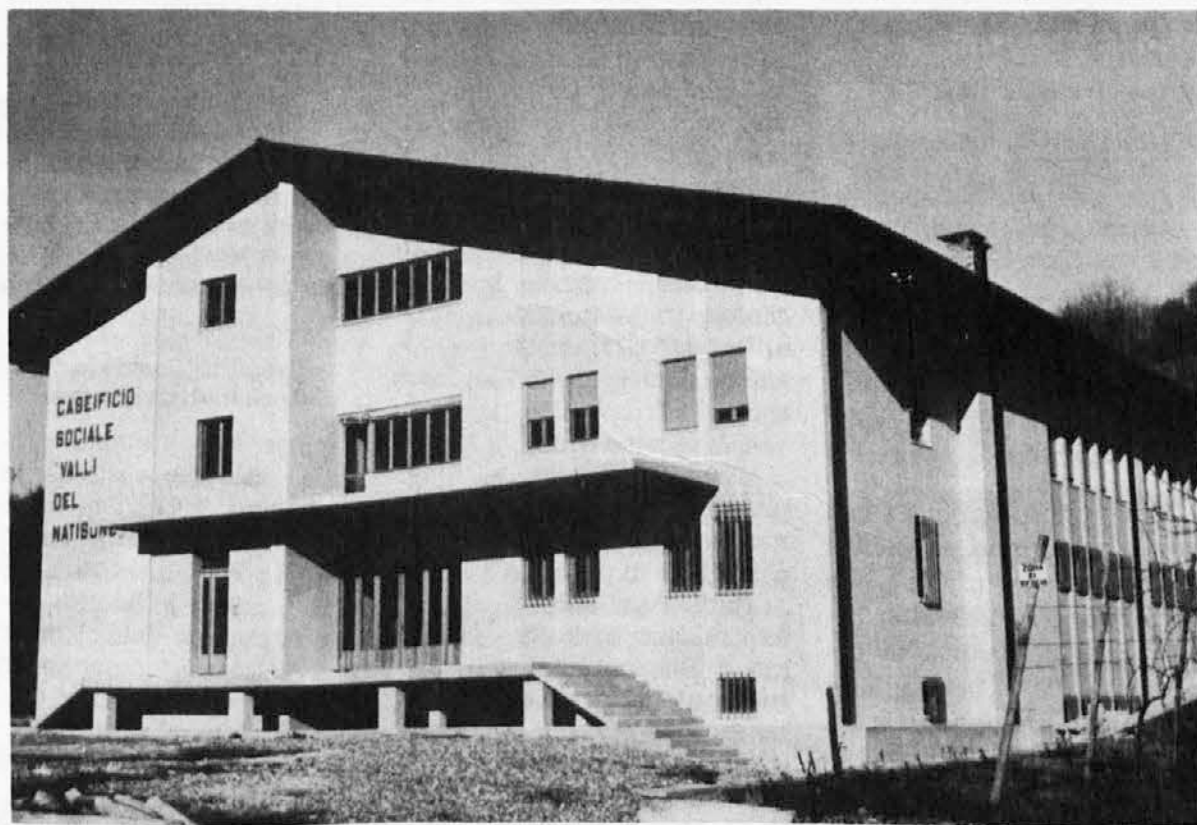
Zmotno je namreč misliti, da se beneški Slovenci ne udeležujejo aktivno političnega življenja pri nas, saj smo imeli kandidate za pokrajinski svet in občinske odbore že leta 1951. Imeli smo jih seveda tam, kjer se je to dalo in že takrat smo poželi prve uspehe. Tako smo imeli v okraju Šempeter in Tarčent dva kandidata, ki sicer nista bila izvoljena, a sta dobila kljub temu lepo število glasov.

Bolje je bilo na volitvah 1956. leta. Takrat smo beneški Slovenci imeli svoje liste in na njih kandidirali svoje ljudi v večjem številu občin. Ob tej priložnosti je bilo izvoljenih večje število beneških Slovencev za občinske svetovalec, ki so se potem v občinskih svetih kot zavedni Slovenci odločno zavzemali za naše nacionalne pravice.

Zato se je treba že zdaj pripravljati na volitve in stremeti, da bi bilo čim

več naših ljudi na kandidatnih listah predvsem v tistih občinah, kjer živi večina našega prebivalstva. Ob pomisleku, da se sploh ne spleča kandidirati, češ, saj ne bomo zmogli, pa je treba poudariti, da je slabše biti sploh nepriznani na volitvah kot pa na volitvah tudi izgubiti. S tem, da kandidiramo na volilnih listah, namreč jasno izpričujemo svojo nacionalno in politično prisotnost na teh tleh v videmski pokrajini.

Vsekakor so danes dozoreli časi, ko si ljudje želijo domače kandidacijske liste z nacionalnimi, domačimi in zavednimi kandidati. Če torej to pot ne bomo kandidirali svojih ljudi, potem se bo zgodilo tako kot ob zadnjih volitvah, ko so kandidirali in bili izvoljeni samo pripadniki kršćanske demokracije in socialnih demokratov. Toda danes pišemo leto 1970. in naša prisotnost na volitvah bo vsekakor uspešnejša kot kdajkoli poprej, saj sta nacionalno prebujenje in zavednost med beneškimi Slovenci zdaj večja kot kdajkoli poprej.

To je nova sirarna v Ažli, ki bo mogla predelovati dnevno več sto kvintalov mleka, male mlekarne pa bodo ukinili.

ZAENKRAT HOČEJO POMIRITI LJUDI Z OBLJUBAMI

Vas Učeja je bila torej res pepelka

Potrebna so konkretna dejanja, ker prebivalci ne verjamejo več sladkim obljubam - Učeja geografsko gravitira na Tersko ali Soško dolino in ne na Rezijansko, ki jo ločijo visoki grebeni Muško-Kaninskega pogorja

V zadnji številki našega časopisa smo obširneje pisali, da spada sedaj Učeja zopet pod rezijansko občino, ker je državni svet razveljavil dekret predsednika republike, po katerem se je z dne 30. aprila 1969 priključila k občini Brdo v Terski dolini, danes se pa zopet povračamo na ta pereči problem, za katerega se ljudje iz Učeje borijo, da bi ga rešili, že toliko in toliko let.

Pravda se je sicer uradno končala, toda ljudje niso zadovoljni, ker vidijo danes, bolj kot kdajkoli poprej, da se jim je vedno godila velika krivica.

Kot izgleda, so sedanji občinski možje v Reziji to tudi priznali in so Učeji sedaj marsikaj obljubili. Prav v teh dneh se je namreč sestel občinski odbor, da je proučil kaj bi bilo potrebno ukreniti, da bi vsaj trenutno pomirili 206 ljudi, ki zahtevajo, da se jim popravi storjena krivica. Občinski odbor je zato sklenil, da se prebivalcem Učeje zniža družinski davek za polovico, ravno tako tudi odškodnina za uporabo lesa v občinskih gozdovih (macchia-tico). Obljubili so jim tudi, da bodo poslali v Učejo vsakih 15 dni občinskega uradnika, s katerim bodo lahko uredili vse in jim ne bo torej potrebno hoditi na občino po razne dokumente in izgubljeni zaradi dolge poti (po cesti 80 km.) po cele dneve. Tudi ureditev poti, ki vodi preko visokih hribov in prelaza v Krnicah v Raveno, so obljubili, in še dosti drugih potrebnih del.

Ljudje se nezaupljivo spogledujejo in zmajujejo z glavami in nikakor ne morejo verjeti tem laskavim besedam, saj so do danes vedno vsi samo obljubljali, ukrenili pa ničesar, čas je pa teklen naprej. Raje bi seveda pripadali k občini Brdo, kjer je njihovo naravno in gospodarsko izhodišče. Prebivalci Učeje, čeprav jih smatramo za Rezijane, v resnici niso bili nikoli navezani na dolino Rezije, ker jih od nje loči visoko Muško - Kaninsko go-

rovje, spadali so tja le administrativno. Iz starih listin je razvidno, da so imeli bolj pogoste stike z ljudmi iz Soške doline, saj so vse do leta 1866 nosili celo krstit svoje otroke v Srpenico in ne v Osojane, ker je bila pot tja udobnejša in

IZ NADISKE DOLINE

Sagra sv. Antona v Klenjah

Tudi letos so po naših vaseh kar se da veselo proslavili sv. Antona, ki je vaški zaščitnik v Klenjah, v Malini v ahtenskem komunu, v Brdu v Terski dolini, s Sv. Lenartu in v Gorenjem Mersinu. V tem času so doma še nekateri emigranti in zato so bile v teh vaseh na dan «sagre» gostilne zares nabito polne. Ker je bil tudi lep dan, so prišli ljudje rade volje v Nadiško dolino tudi iz Vidma in okoliških furlanskih vasi. Seveda ni nikjer manjkalo tradicionalnih gubanc, katere gredo, kot izgleda, nedeljskim izletnikom posebno v slast in so jih zato začeli peči in prodajati tudi v nekaterih videmskih in goriških slaščičarnah.

PODBONESEC

Nova kanalizacija v petih vaseh

Pretekli teden je podboneški komun dal v zakup dela za gradnjo nove kanalizacije v Arbeču, Kalu, Gorenji vasi, Ščiglah in v Špehonjah. Z deli bodo začeli čim bo dopuščalo vreme in bodo stala 14 milijonov lir, katerih 70 procentov bodo krili deželni organi.

Nesreča na poti v šolo

Dvanaestletna Mirjam Marsen iz Mersina je padla po ledeni cesti, ko je tekla v šolo. Zaradi nesrečnega padca si je zlomila desno roko v zapetju in se bo morala zdraviti mesec dni.

SV. LENART

Peroke

Čeprav je letošnji predpust zelo kratek, je iz ogla-

FOJDA

Prometna nesreča

V videmsko bolnico so morali peljati 21-letno Silvano Bortolutti iz Fojde, ker je padla z motorja, ko se je peljala proti Ronkom. Dekle je povedalo, da jo je oslepil z močnimi lučmi nek avtomobil, ki je prihajal iz nasprotni smeri in da je zato izgubila kontrolo nad vozilom in padla. Na srečo ni dobila hudih poškodb in bo ozdravila v dveh tednih.

IZPOD MATAJURJA

Padla na poledeneli cesti in si zlomila roko

V teh dneh, ko je čez dan posijalo sonce in so ponoči zamrzovale ceste, je bilo potrebno prav previdno hoditi. Felicita Kudrič iz Čeplesišč je šla iz hiše in ji je spodrsnilo na cesti in je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko. V čedadski bolnici so izjavili, da bo ozdravila v enem mesecu.

krajša. Danes, ko je v Učeji obmejni prehod prve kategorije, je vas zopet oživela in ni več tako «bogu za hrbtom» kot je bila nekdanj, daleč je le od Rezije, kamor po vsej sili zopet pripadajo, čeprav nimajo tam česa iskati.

sne table na šenlenarškem komunu razvidno, da bo v tem času dosti porok.

Oklicali so se tile pari: Rukli Valerio z domačinko Ado Černota, Bolzico Silvano iz Buttrija pri Vidmu s Silvan Mirelo, Černota Robert s Paceta Terezijo iz Badolato (Catanzaro) in Krizetič Alfred s Causio Pantalea iz Calimere (Lecce). Kot vidimo, tudi naši «puobje» rad gledajo za tujimi «cecam». Vsem zelimo dosti sreče v novem zakonskem stanu.

Zlomila si je nogo

Pretekli teden je 47-letna Alojzija Bernjak poročena Dugaro tako nesrečno padla v domači hiši, da si je zlomila desno nogo in zato so jo morali peljati v čedadsko bolnico.

AHTEN

Pomagajmo osamelim starim ljudem

Zelo žalostno je, ko pomislimo, da se v dostih vaseh našega komuna, in tako tudi v marsikateri drugi vasi Beneške Slovenije, zapirajo hiše za vedno. Ljudje se izseljujejo v inozemstvo in tisti, ki ostanejo doma, po večini stari ljudje, umirajo neopaženo in se izve o njihovi bedni smrti, ko jih domačini po več dni ne vidijo na izpregled.

Tako je natihoma in neopaženo umrla 64-letna Judita Laurenčič, ki je živela sama v svoji hišici v Malini. Morda jo je pobrala gripa ali srčna paraliza. Za njeno smrt so izvedeli, ko so sosedje vdrli v hišo, ker jo več časa niso videli.

Mislimo zato, da bi bilo prav in potrebno, da bi se moralo bolj skrbeti za osamljene in posebno za stare ljudi. To ni edinstveni primer, koliko in koliko je takih v Beneški Sloveniji, ki so zapušteni in se nihče ne zanima zanje. Ali ne bi mogel morda vsak komun urediti tako, da bi vsaj v zimskem času kdo pomagal starim in bolehnim ljudem, po-

IZ TERSKE DOLINE

Dan emigranta v Zavrhu

Tudi letos so v Zavrhu, prijazni hribovski vasi v komunu Brdo v Terski dolini, priredili dan emigranta. V Zavrhu je skoraj ni družine, ki ne bi imela kakšnega od svojcev kje po svetu. Večina se jih vrača domov čez zimo, ker so to sezonski delavci in se bodo vrnili na svoja delovna mesta meseca februarja ali v začetku marca, kakršno imajo pač delo. Največ jih je zaposlenih v gradbeništvu, pri električnih centralah, nekateri tudi v gozdovih itd. Tisti pa, ki so zaposleni v tovarnah, rudnikih ali v drugih poklicih pridejo domov na počitnice poleti oziroma kadar se dogovorijo z delodajalcem.

Na letošnji praznik so se zbrali številni emigranti in njihovi svojci in medse so povabili tudi župana, nekateri pokrajinske svetovalce in druge, da so se skupaj prijateljsko pogovorili o važnih vaških problemih, ki bi jih bilo treba rešiti. Emigranti namreč želijo, da bi komun, provinca in dežela ne puščale v nemar njihove vasi in ljudi, ki so ostali doma, medtem ko se oni trudijo v tujini za vsakdanji kruh, ki si ga doma ne morejo prisluziti, ker je zemlja preskopa.

Zavrhu, kot vemo, bi lahko postal atrakcijska točka za nedeljske izletnike, saj leži v prelepi in mirni Terski dolini in tu je tudi čudovita Završka jama, ki slavi po svojih stalagmitih in stalaktitih. Do danes je bilo preveč govorenja in premalo konkretnih dejanj, da bi jo

valorizirali in zato je še marsikomu neznana.

Pa ne samo to. V Zavrhu in zaselkih bi bilo potrebno izvesti več javnih del in to so tudi obljubili predstavniki oblasti, ki so se udeležili praznika emigrantov v Zavrhu.

Gozdni požar na Bernadiji

Pred dnevi je prišlo na gori Bernadiji in sicer v bližini vasi Sedigla do požara. Vnel se je gozd in plameni so v kratkem času zajeli kar dva hektarja terena. Na srečo je začelo tleti najprvo nizko drevje in gasilci, ki so prišli iz Vidma, so kmalu preprečili, da se ni ogenj

razširil na debelo drevje. Skoda je vseeno precejšnja.

V Ter zasejali ribe

V hudournik Ter so pred dnevi izpustili za poizkus več sto neke vrste lososov. Losos je nameril zelo cenjena riba in bodo poizkusili, če lahko živi tudi v naši vodi, saj ima, kot pravijo, vse pogoje za to. Ikre so izpustili v vodo med Muzci, kjer izvira Ter, in električno centralo pri vasi Ter. Upajmo, da se bodo ribe hitro množile in obogatile naše vode, da bo ribolov mogel pritegniti v naše zapuščene kraje kaj več športnikov kot do sedaj.

IZ KANALSKE DOLINE

Obrazložili ljudem deželne zakone

Preteklo nedeljo se je vršil v Naborjetu važen shod katerega so se udeležili tudi kmetje iz Lužnice (Bagni di Lusnizza) in drugih krajev, da so poslušali deželne svetovalca Maria Di Galia, ki jim je razložil nekatere deželne zakone, ki predvidevajo velike beneficije v korist obrtništva, kmetijstva, gradbeništva in turizma, posebno v hribovskih predelih. Po končanem referatu se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli številni prisotni. Govornik je ob zaključku dejal, da je na razpolago občinstvu za razna pojasnila vsako soboto od 11 do 12 ure, lahko se pa obrnejo tudi na župana učitelja Giovannija Domeniga, ki je rad prevzel to nalogo, ker gre za sodelovanje in interes skupnosti.

Železniška proga Videm-Trbiž bo izboljšana

Upravni svet državnih železnic je te dni odobril načrt, da se izvedejo nekatera dela na železniški progi Videm-Trbiž. Proga bodo tudi premaknili za približno en kilometer in sicer med Naborjetom in Ukvami, ker

IZ KRNAHTSKE DOLINE

Zaselek Kloc pri Nemah nima električne luči

Skoraj nismo mogli verjeti ljudem, ko so nam pripovedovali, da v Klocu, ki je oddaljen komaj dober kilometer od Nem, še danes nimajo električne luči in tudi ne izgleda, da bi jo kdaj dobili. Ljudje so že tolikokrat prosili komun, da bi jim jo napeljali in tudi sami bi radevolje nekaj prispevali, a do danes so bile vse njihove prošnje zaman. Čas teče hitro naprej in vedno manj je razumevanja, da morajo tudi ti ljudje, ki plačujejo enako visoke davke kot tisti, ki imajo vse udobnosti, priti do luči, saj živimo vendar v dvajsetem stoletju, Zares sramotno je, da se morajo ljudje še vsak večer posluževati smrdljivih petrolejk, karbidovk in sveč.

Festival otroških popevk v Nemah

Tudi letos se bo vršil v Nemah festival otroških popevk, za katerega se je prijavilo že več kot 200 otrok do starosti 10 let. Ti otroci bodo morali sedaj napraviti še malo preizkušnjo iz petja, kajti nastopilo jih bo samo 26 najboljših, ki jih bo izbrala posebna komisija. Festival je deželnega značaja in se bo vršil 6., 7. in 8. marca v kino-dvorani Juventus v Nemah. Častni gostje bodo znani italijanski popevkarji Nilla Pizzi, Roul Pisani, Domenico Modugno in Luciano Tajoli.

Prešernov dan

Med številnimi nacionalnimi slovenskimi prazniki ima vsakoletni 8. februar zagotovo svojo težo, zven in posebnost. 8. februar, smrtni dan največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, je namreč kulturni praznik vsega slovenskega naroda, praznik, ko se slovenski ljudje morda kot kdajkoli v letu posebej zavedo svoje nacionalne biti, bogate zgodovine in svoje kulturne tradicije. Prešernov dan pa ni samo kulturni in narodni praznik Slovencev v matični deželi, temveč je tudi praznik vseh Slovencev, pa naj bivajo kjerkoli, v Italiji, Avstriji ali na Madžarskem. Kajti Prešernova pesniška beseda in njegovo poslanstvo široko preraščata državne meje in zajemata celoten prostor, na katerem bivajo Slovenci. Zato lahko upravičeno trdimo, da je Prešernov dan tudi praznik beneških Slovencev, ker je Prešeren zato tudi naš največji poet.

Več kot sto dvajset let je že minilo, odkar je v Kranju na dan 8. februarja zatislil za vedno svoje utrujene oči France Prešeren, pesnik in doktor, odvjetnik in vizionar, ki je v takratni majhnosti slovenskega prebujajočega se sveta vendar gledal daleč naprej v prihodnost in se natanko zavedal, da bo njegov, takrat še kmetiški in zatirani narod, nekoč odločno in samostojno posegel v družbo velikih narodov kot enakovereden partner ostalih evropskih narodov. V celi vrsti svojih pesmi, ki jih njegovi sodobniki niso mogli v celoti razumeti, je izpovedoval, da bodo prišli časi, ko «vremena Kranjcem bodo se zjasnile, jim milši zvezde, kakor

zdaj sijale». In res, neminovni tok zgodovine je kljub hudim zgodovinskim preizkušnjam, med katerimi je bila najhujša vsekakor druga svetovna vojna, ko je usoda obstoja slovenskega naroda visela na nitki, potrdil njegove preroke in danes imajo Slovenci svojo republiko v okviru Jugoslavije, republiko, v kateri se je slovenska nacionalna bit uresničila v vrsti ustanov, od slovenske univerze do akademije znanosti in umetnosti preko gospodarske uveljavitve do visokega dviga in ravni slovenske nacionalne znanosti, kulture in umetnosti.

Nič manjša pa ni Prešernova zasluga tudi v tem, da se je «kmečki» slovenski jezik v svojih poezijah dvignil v višine pesniškega jezika ostalih evropskih narodov in v tem smislu postal, ne samo časovno, temveč tudi dejansko sobrat Leopardija, Puškina, Goetheja in drugih evropskih poetov iz prve

polovice minulega stoletja. V njegovih verzih je slovenska govornica zazvenela v zares pesniški melodiki in vsej sladkosti bogastva slovenskega jezika, ki je iz jezika kmetov in služkinj postal jezik ljubezni, človeških čustev, domovinske ljubezni in globoke filozofske misli.

In za zaključek, tu je še Prešernovo občutje sveta, ki je v svoji pesniški fikciji morda najdalje presešlo svoj čas in svojo dobo ter za stoletje seglo naprej v pesniški viziji sveta, ki ga uresničujemo zdaj in si ga tudi želimo, ko je zapisal v «Zdravici»:

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag,
le sosed bo mejak!

V okviru kulturnih izmenjav

Furlanski umetniki razstavljali na Jesenicah

Na pobudo kulturnega društva «Tone Čufar» so v okviru kulturnih izmenjav med Slovenijo in Furlanijo-Julijsko krajino dne 17. tega meseca otvorili na Jesenicah razstavo furlanskih slikarjev. Razstavljajo: Luigi Bront, Aldo Colo, Guido Tavagnacco in pok. Carlo Mutinelli.

Razstavljenih je 40 slik in predstavljajo predvsem življenje v tovarnah, delo, industrijo, pokrajine, tihožitje, kompozicije in beležke s potovanj. Otvoritve so se udeležili le trije umetniki, kajti Carlo Mutinelli je umrl koncem preteklega meseca in so se ga zato spomnili z enominutnim molkom. Ob tej priliki je tudi čedadski slikar Bront, ko se je zahvalil za prisrčen sprejem, zaželel, da bi se ti

prijateljski odnosi med Čedadom in Jesenicami še poglobili in raztegnili še na druge obmejne dežele.

Ljudski pregovori

Ce na svečnico sneži,
pomlad se že glasi.

Ce konec februarja veter
brije, dobre letine upzasije.

Svet' Valentin ima ključce
od korenin.

Po svetem Matiju ne gre
lisjak čez led domov.

Svečan (februar) stegne
dan.

NAŠI PUSTNI OBIČAJI

Kot drugod po svetu, tako se tudi pri nas polagoma opuščajo stari ljudski običaji. Od časa do časa še živijo, sicer pa jih novi čas in napredek počasi izločata in ostaja nanje večino le še spomin. Drugače pa je bilo nekoč. Običaji so bili zvest spremljevalci življenja naših ljudi; bili so izraz mišljenja in čustvovanja preprostega ljudstva. Nekateri so prinesli s seboj celo naši predniki, ko so se selili iz stare v novo domovino, kjer zdaj živi slovenski rod ali pa so jih prevzeli od sosednjih Furlanov.

Predpustni čas! Nekdaj se je v tem času ženilo in možilo vse, kar je bilo godno za zakonski stan. Tokrat se je preveč izbirčnim dekletom, pa tudi takim, ki niso mogle dobiti moža, kaj rado primerilo, da so ji nagajivi fantje pripeljali «slamnatega moža». Seveda je bilo ob takih primerih na eni strani smeha, na drugi pa jeze in solza na pretek. Sicer pa se takih in podobnih običajev spominjajo še vse naši stari.

V zapadni Beneški Sloveniji praznujejo predvsem pustni torek, ponekod pa tudi zadnje pustno nedeljo.

Kjer je kaj mladine pri hiši, danes so namreč zaradi emigracije skoraj izpraznjene vasi, izvlečejo iz starih skrinjic ovčje kožuhe in «mežela» in se oblečejo v puste. Okoli pasu si privežejo širok pas ali vrstico, na katero obesijo kravje zvonce, da zvončkajo, ko hodijo po vasi. Na glavo si zadenejo stare kučme ali širokokrajne klobuke, ki jih okrase s pisanimi trakovi. Nekateri denojo tudi masko na obraz ali pa se pobarvajo z ogljem ali rdečilom. Tako našemljeni se pomikajo po vasi v dolgem sprevodu, ki ga vodi harmonikar ali pa igrajo na navadne piščali in pojejo domače pesmi, zlasti tiste, ki opevajo pomlad in one, ki dajejo zimi slovo.

V nekaterih vaseh hodijo tudi v živinske hleve in tu z raznimi reki zagovarjajo živino, da bi bilo med letom več prirastka in da jo obvarujejo nalezljivih boleznih.

Včasih simbolično prikazujejo tudi poljska dela, ki čakajo kmeta na pomlad. Ker so torej odgnali zimo, orjejo po snegu z veliko vejo, kopljejo, sadijo itd. s tem hočejo namreč spomni-

ti kmeta, da je zima odšla in da se bo treba pripraviti na pomladansko delo.

Ko so obšli več njiv in hlevov, se zopet vrnejo v vas in hodijo od hiše do hiše. Gospodinjje so v tem času nacvrle «strukje» in drugih dobrot ali pa jih obdare s salamami, jajci ali denarjem. Pusti se nazadnje podajo v vaško gostilno, katerim se potem pridružijo tudi drugi, da skupaj zape-

šejo in se povesele ob prijetnih domačih zvokih, včasih tja do jutra.

Kot smo pa že v začetku povedali, se ti običaji izgublajo, vendar se pa v nekaterih vaseh, kot na primer v Viskorši, zelo trudijo, da bi jih ohranili ali oživeli. Treba je vsekakor podjetnih ljudi in ki imajo veselje do domače folklore, a teh je na žalost pri nas bolj malo.

MAKSIM GASPARI - Kurenti

Lovro Kuhar - Prežihov Voranc:

Slovenska pesem

Nepričakovano hitro je bila vigred tu.

Najprej so od nekod pripihale rahle, tople sape in s sončnimi žarki, začele razganjati ozke, ledene steze po taborišču ter jih spreminjati v žlobudraste drage. Ker niso bile barake zvezane z mestno kanalizacijo, voda ni mogla odtekati in je v tolmunih stala po taborišču. Za moštvo je imela ta sprememba to neprijetnost, da se je v barake nanosilo neznansko blata; morali so jih izpirati dvakrat na teden. Toda nihče se ni zmenil za to. Polje okrog taborišča je pokazalo črne, rebraste brazde, ki so se z vsakim dnem širile, dokler niso cele njive s travniki vred razprostrle svoje vigredne prikazni pred zime sitimi očmi. V daljavi, tam, kjer so se dvigali prvi griči, je sneg že prej izginil in vedra pobočja polj in gozdov so se razgrnila v svet.

Hkrati so se oglasile prve pomladanske ptice, ki so prihajale menda sem od tistih vedrih, prebujenih pobočij in so z mladimi, svežimi glasovi oživljale žalostno okolico barak.

Taborišče je postajalo moštvo vsak dan tesnejše, začel ga je vznemirjati čuden pritisk. Posebno vojaki, ki so bili doma s kmetov, so čutili to in bili s slehernim dnem polni novih, daljnih čustev; njihov oči so postajale sanjave in ne-

prestano nekam strmeče. Iz lok in kopnač, od povsod je vigredna vlaga parila nemirno kmečko kri. Podplati, žejni rose in sveže zemlje, so jih začeli žgati, noge v čevljih so otekale, velike dlani so se same od sebe odpirale in širile, kot bi hotele nasipati semenje vigredi.

In nekega dne so se v baraki pojavili prvi šopki teloha, nežnic in drugih vigrednih rož. Ob tem prvem cvetju so težki in okorni koraki moštva postali tihi in svečani kakor v cerkvi.

Pomlad je bila tu...

Nekega jutra je stotnija korakala skozi gozd. Pod drevmem je bilo že otajano, le tu in tam so na jasad ležali okrogli hlebi zmrzlega snega. Skozi grmovje je puhtela meglena vlaga. Gozd je bil tako tih, da je stotnija slišala v globini gozda svoj lastni odmev. Tedaj je zakukala kukavica. Stotnija je prisluhnila, vse je pridržalo sapo in štelo:

«Ena — dve — tri...».

«Kaj...?».

«Samo trikrat...?».

Janoda je dejal z malodušnim glasom:

«To pomeni, da nas bo v treh letih vse vrag vzela!».

Toda Palir, ki je zamišljeno korakal poleg njega, je takoj popravil:

«Ne — to pomeni, da bo vojna trajala še tri leta.»

«Zmeraj kvasite neumnosti. Zaradi take bedaste ptice!».

Toda Palir je trdil, da bo vojna trajala še tri leta.

«Naj traja, kolikor hoče, samo da bi o veliki noči dobil dopust», je z vzdihom končal razgovor Holcman.

Ptica, ki je kukala, ni slutila, da je s svojim klicem nad sto ljudi spravila v slabo voljo.

Dih pomladi je izvil iz kompanije tudi prvo pesem.

Med maršem se je začelo tu in tam brundanje, sprva rahlo, iščoče, potem glasnejše, dokler se prsi niso odprle. Oglašilo se je pet, šest pesmi hkrati, vsaka narodnost je brundala zase, toda vsi napevi so si bili podobni... Celo Talerhofovci so brundali hrepeneč ukrajinski napev.

Kaj se je zgodilo?

Četovodja Erdkönig je prisluhnil... bila je slovenska pesem, ki ga je pritegnila. Peli so Štefanič, Palir, Amun, Grum, Pekol, Istrijanec Demark in še nekateri drugi, ki so se med maršem zbrali okrog jedra, ki so ga tvorili prvi trije. To je bilo med petjem dovoljeno.

«Bom grmovje posekal in praprot požel...».

Pesem je trepetala skozi brneči zrak.

Četovodja je navdušeno vzkliknil:

«Slovenici! Pa pojmo slovenske pesmi, če drugače ne gre. Korporal Smuk, organiziraj zbor!».

Slovenici so se sramežljivo spogledali, toda Smuk je že korakal poleg Erdköniga v prvi vrsti in klical:

«Pevci, na čelo!».

Štefanič je zapel s svojim jasnim prešernim tenorjem:

«Kaj nam pa morejo...?».

Ostali so mu odgovorili:

«Nič, nič nam ne morejo...».

Glasovi so bili tako topli, objemajoči, da je mahoma zabrundal prvi vod in za njim vsa stotnija. Pesem se je dvigala, rasla, osvajala. Ker večina ni poznala besedila, je brundala samo napev. Vojaki so žareli, zrak je brnel in se tresel v daljavo. Prebivalci predmestij, skozi katera je bataljon korakal in ki so poznali njegovo mračno, čudno moštvo, so postajali in se čudili.

Da, bataljon št. 100 je prvokrat pel...

Za naše delo

NA POLJU preorjimo njive za pomladansko setev, če vreme dopušča. Podorjemo hlevski gnoj za razne okopavine. Pripravljamo in čistimo žitno in drugo seme. Odberemo tudi primeren semenski krömpir, katerega spravimo v kleti na poseben prostor.

NA TRAVNIKIH opravimo ta mesec dosti dela. Pobiramo trnje, kamenje in mah, ravnamo krtine ter gnojimo. Razvažamo gnojnico po travnikih. Očiščene travnike moramo tudi obsejati, a ne le z drobirjem od sena, marveč moramo seme tudi kupiti. Senožetim, kjer je mah, moramo tudi pognojiti, kajti mah raste tam, kjer je premalo hrane za travo. Tudi deteljišča moramo prebrnati in pognojiti.

V KLETI pazimo na čistost prostora in posode. Kdor je vino prodal ali popil, naj gleda, da se prazni sodi ne navzamejo škodljivih duhov. Sode zažveplamo tako, da na vsak hektoliter prostornine v njih zažgemo tri grame žvepla. Obročje je treba enkrat na leto prebarvati z minijem. Kdor ima vino še v kleti, naj večkrat preskuša njegovo stanovitnost. Bela vina se čistijo, ako jim dodamo na hektoliter 15 gramov tanina, ki ga prej posebej raztopimo v mlačnem vinu, nato pa ga vlijemo v sod.

V HLEVU moramo zlasti skrbeti za zdravje živine. Svež zrak je za to nujno potreben. Najprimernejša hlevska toplota za krave in prašiče, za teleta in pujske je 15 do 18 stopinj. Konjem, mlademu govedu in ovcam prija tudi malo nižja temperatura. Zapomni mo si, da v premrzlih hlevih živina porabi več krme za pridobivanje telesne toplote. Privoščimo živini tudi dovolj svetlobe!

za naše mlade bralce

Modrinjci gredo po drva

(Kavkaški motiv - po svoje povedal France Bevk)

Njega dni — od tega je že dolgo — je daleč za deveto goro stala vas Modrinje. Tako se je imenovala. Menda ne zato, ker so v nji živeli sami modrinjci, prej narobe. To boste spoznali. Morda vas stoji še danes, tega ne vem. In v tej vasi se je svoj čas zgodilo, kar vam bom pripovedoval.

Modrinjci so imeli gozd precej daleč od vasi. V nobeni hiši pa niti krepelca, da bi ž njim psa napodili čez prag. Blžala pa se je zima.

Da bi ne zmrzovali še o božiču, so sklenili, da pojdejo po drva. Šli pa so vsi skupaj, ker so se bali volkov ter bi jih bilo posamič strah. Spredaj je hodil župan, a za njim drugi možje v dolgi vrsti. In vsak je nosil sekiro čez ramo. Pot je bila dolga, postalo jim je dolgčas, zato so se začeli pričakati, čigava sekira je najostrejša. Župan je trdil, da njegova sekira najbolj reže, pač zato, ker je župan. Drugače ne more biti. Drugi je vpil, da ima njegova najtanjša ostrino, ker je najbogatejši kmet v vasi. Tretji je iz tega ali onega vzroka hvalil svojo sekuro. Drli so se drug na drugega in nihče ni hotel popustiti.

Spoprijeli bi se bili, če bi ne bili srečali nekega cigana. Ta je jezdit na ukradeni kobili, za njim je poskakovalo žrebe. Od sedla pa mu je visela velika bisaga.

Modrinjci so ga ustavili in poprosili, naj razsodi v njihovem sporu. Pove naj jim po resnici, katera sekira je najostrejša.

Cigan je vzel prvo sekuro, preizkusil s palcem njeno ostrino, in jo vtaknil v bisago. Z drugo sekuro je storil isto. In s tretjo in s četrto — do zadnje. Modrinjci so debelo gledali in čakali, kaj poreče. Cigan pa je molčal. Ko je imel vse sekire v bisagi, je spodbodel konja in brž oddirjal. Modrinjci so se šele takrat zavedeli, da jih je cigan prevaril. Razsrdili so se in tekli za njim, da bi ga ujeli. Toda ciganov konj je bil hitrejši kot njihove noge. Komaj se jim je posrečilo, da so ujeli vsaj žrebe.

«Eh», je dejal župan, ki je bil najmodrejši, «kaj pa smo s tem pridobili? Žrebe bo steklo za svojo materjo, mi se bomo pa obrisali pod nosom. Da nam ne uteče, si moramo kaj pametnega izmisliti».

Stali so okoli žrebeta in razmišljali, v gube nabirali čela. In je bil zopet župan, ki je zadel pravo. «Žrebetu moramo naložiti tako breme, da ne bo moglo uteči», je dejal. Modrinjci pa so mu v en glas pritrdili. To je beseda!

A kaj naj naložimo žrebetu? Vse, kar so imeli s seboj, so bile njihove obleke. Slekli so se in vse, kar so imeli na sebi, zmetali na hrbet žrebeta. Da niso bili čisto nagi, so si obdržali samo hlače. Le župan si je obdržal tudi kučmo.

Toda komaj so žrebe izpustili, je na vso moč zdirjalo

za ciganom. Modrinjci pa za njim, a ga to pot niso mogli ujeti. Ostali so z dolgimi nosovi sredi ceste.

Bili so brez žrebeta, brez sekir in brez oblek, v samih hlačah. Župan je bil še na najboljšem, ker je imel tudi kučmo. To so Modrinjci šele tedaj opazili in šli nadenj. Vpili so: «Preklemani župan, ti si kriv, da nam je žrebe uteklo. Če bi mu bil tudi ti vrstel svojo kučmo na hrbet, bi se ne bilo moglo premakniti. In v svoji jezi so mu jih naložili, kar jih je mogel nesti. Tako hudo pa tudi ni bilo. Župan je bil navajen še hujših stvari od svojih občanov.

Ko se jim je jeza ohladila, so znova razmišljali. Ali naj se vrnejo domov brez sekir, brez oblek in brez drv? To bi bilo le prehudo. Vsaj drva morajo prinesiti.

Saj pojde tudi brez sekir.

Pearl S. Buck:

Stopinje v snegu

Sneg je zapadel in narahlo pokrival zemljo. Ko pa so nekega dne prišli otroci na vrt, so zagledali v mehkem snegu nekakšna znamenja.

«Joj, pogledjte!» je zaklical Peter.

Vsi so pogledali. Bila so štiri majhna znamenja, dve spredaj in dve zadaj.

«Kaj je to?» je vprašal Mihael mamo.

«To so zajčje sledi», je povedala mama.

«Pojdimo za njimi in poglejmo, kod je hodil zajček».

In takoj so jo vsi ubrali za sledmi. Na hribu so zavile proti zelniku.

«Vidite, zajček je bil lačen in je šel gledat, ali je na njivi še kakšna glavica zelja», je razložila mama.

Sledi so križarile sem in tja in gor in dol po zelniku.

«Tekal je sem ter tja, pa ni mogel dobiti zelja, je rekla mama.

Stopinje so zavile proti majhnemu grmu dreva.

«Poglejte, oglodal je lubje na drenu», je nadaljevala mama.

Sledi so plesale krog in krog grmička.

«Zajček je okoli in okoli vse oglodal», je rekel David. Pregledali so deblo, kje vse ga je zajček načel.

Potem pa so sledi zavile proti vrtu.

«Če je ogrizel tudi moje vrtnice, je grd», je rekla mama.

Vsi so šli na vrt in pregledali še vrtnice za zidom. In res, zajček je bil tik nad snegom ogrizel stebelca.

«Joj, ti grdi zajček ti!» je zaklicala Judita.

«Dajmo, poiščimo ga», je dejal David. «Povejmo mu, da ne sme gristi rožnih grmov».

Tako so sledili za zajčkom po hribu navzdol ter okrog grmovja in pod nekim hodom zagledali luknjo. Stopinje so kazale vanjo.

«V tej luknji je doma», je

Na griču pred njimi je stalo mlado drevo. Sklenili so, da ga bodo izruvali. Župan se je z obema rokama oklenil debela, drugi župana, tretji drugega in tako naprej po vrsti.

Vlekli so in vlekli, da bi izruvali drevo, se napenjali, kar so imeli moči.

Tedaj je pribrenčal komar, sedel županu na vrat in ga pičil. Župan je spustil drevo in se čofnil, da bi ubil komarja.

Modrinjci, ki so vlekli, so se prevalili na tla, se strkljali po bregu in z županom vred štrbunknili v globok prepada.

Kako so potem Modrinjci prišli iz prepada, ne vem. Morda je kako res pametno uganil njihov modri župan.

Če bi se ne bili rešili, bi se ta zgodba ne bila razvedela. Sam se je nisem izmislil.

IGO GRUDEN

Pust

Mlado, staro z vseh strani vré iz hiš, za njim drvi, vsak se pustu rad pridruži: metla mu za žezlo služi, krona mu je pisker star, slabe volje ni nikdar.

Ko pa sonce gre v zaton in se vzdrami težki zvon, v ples vsa se s pustom zgrne, v krčmi pisker mu prevrne: poje boben, gode bas, vmes pa cvilí gosli glas.

Skozi vas prihaja pust, nos mu mehadrja od ust, v lica, v čelo je poslikan, kakor od osa opikan: spremljajo ga boben, bas in cvilečih gosli glas.

Tam in tod in vsepovsod se preznjuje pustov god: vse se drenja, dreza, suje, poskakuje, vrat steguje, vik in krik in pisk in vrisk šviga naokrog kot blisk.

HRIBČEV GREGEC

PO POVESTI VENCESLAVA WINKLERJA

65. Tačas so pri Hribčevih čakali. Oče Jernej se je po obleganju, med katerim so ga izpustili, da je pomagal braniti grad, vrnil domov. Čakali so, če se bodo vrnil Turki skozi vas in če se bo vrnil Gregec. Stric Ahac je prerokoval, da so Gregca Turki ujeli in odpeljali. Tudi gosпода Andraža so pogrešali, toda v Prikraju ga ni čakal nihče.

Jernej je spal s sekuro v roki, ko ga ponoči zbudi močno trkanje. Najprej se je prestrašil, da so Turki, nato pa zasliši zunaj glasove: «Jernej! Vstani vendar! Sina smo ti prinesli!».

Trije zasneženi možje so prinesli v hišo Gregca in pripovedovali, kako so ga našli blizu Radleka z oskrbnikom Andražem vred. Andraža so hoteli najprej kar pustiti, potem pa so ga le rešili...

66. Čez tri tedne je mimo Jernejeve hiše prišel oskrbnik Andraž. Bil je še bolj koščan kot preje. Razjahal je. Bilo mu je nerodno z Jernejem, zato je vprašal po Gregcu. Ko je Gregec prišel, iz hiše, so se oskrbniku raztegnile ustnice: «Pa sva jih ugnala, kaj? Hribec, sina imaš pa junaškega. Ko ne boš vedel kam z njim, se oglasi pri meni».

«Ej, kaj», je zahrkal Jernej. Okrog srca ga je obšla toplota, potem pa je bil zopet takoj stari, uporni Krajišni. Tako je stal z obema sinovoma med vrati. Tudi ko je oskrbnik pomolil Jerneju devet beneških cekinov, niso trenili z očmi. To se moti grajski, če misli, da bodo planili po zlatu. Tudi Jernej ga je odklonil. Zivljenje je le nekaj več vredno, kot devet beneških zlatov...

Konec

či ga ne ubogajo. Prvi se takoj napravi na pot. Kmalu je na gori in od daleč že vidi belo kozo. Da je ne bi prestrašil, sname čisto tiho puško in hoče nameriti. Toda v tem trenutku ga tako splaši grozni pogled divje koze, da začne bežati. Na begu pa se sproži puška in ga zadene naravnost v srce.

Ko ga ni bilo domov, se napoti drugi brat v goro, toda tudi njega je splašil kozji pogled, da je zbežal. Za svojo predrznost je padel kmalu nato v vojski.

Tretji brat pa se kljub žalostni usodi svojih bratov ni dal ugnati v kozji rog. Ze drugi dan gre na Brško planino. Ni dolgo lazil, ko tudi on sreča belo kozo. Ni še utegnul zagrabiti za puško, kar se mu začne motiti in telebnil je v zevajoči prepada.

Od tega časa pa bele koze niso več videli. Brez sledu je izginila.

Lev in komar

Komar sreča leva in mu reče:

«Ti si kar zagotovo prepričan, da si silnejši od mene! Toda to ni res! V čem je namreč tvoja moč? Da praskaš in grizeš. Toda tako ravnajo ženske. Jaz sem silnejši, ne ti! Dajva, pomeriva se!».

In komar začne poplesovati okrog leva in ga zbadati zdaj po smrčku zdaj po goli koži, kjer jo je bilo le kaj videti. Lev se bije s ša-

pami po obrazu, da bi zmastil komarja, a se le sam razpraska tolikanj, da ga oblije kri, in se speha tako močno, da ne more prav nič več.

Komar veselo zabrenči in odleti. Nedolgo zatem pa se zamota v pajčevino in pajek se je že pripravljal, da se vrže nanj.

Tedaj komar vzdihne: «Premagal sem mogočno zver, sam pa bom žrtev nezmatnega pajka».